

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
ДЕПАРТМАН ЗА ГЕОГРАФИЈУ, ТУРИЗАМ И
ХОТЕЛИЈЕРСТВО

Управљање културним догађајима

ОКТОБАРФЕСТ

Сања Секулић 147м/17

Професори: Проф. др Татјана Пивац

Доц. др Сања Божић

Нови Сад, 2018.

САДРЖАЈ

БАВАРСКА И ГЛАВНИ ГРАД МИНХЕН	2
ИСТОРИЈАТ ОКТОБАРФЕСТА.....	4
ОКТОБАРФЕСТ ДАНАС	7
ЦИЈЕНЕ И СТАТИСТИКА.....	9
АНАЛИЗА ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАКА, МОГУЋНОСТИ И ПРИЈЕТЊИ (SWOT АНАЛИЗА) ОКТОБАРФЕСТА	11
ЗАКЉУЧАК	12
ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ ПОДАКА.....	13

БАВАРСКА И ГЛАВНИ ГРАД МИНХЕН

Баварска је највећа и најстарија држава у склопу Федералне Републике Њемачке. Налази се у самом срцу Европе, на југу Њемачке а заузима 19,7% њене укупне површине, а на тој територији живи око 12 милиона становника. Туристички положај је веома повољан, чему додатно доприноси и добра саобраћајна повезаност. Туризам Баварске је најразвијенији на њеном југу, што је директно повезано и са главним градом Минхеном који лежи на обалама ријеке Изар.

Карта 1. Положај Минхена и осталих градова на подручју Баварске
(Извор: <http://www.serbische-diozese.org/04/parohije/namesnistvo-bavarska>)

Када говоримо о манифестацијама у Баварској, може се рећи да просторно унутар Баварске оне нису равномјерно распоређене. Разлог томе јесу различити историјски, религијски, етнолошки, умјетнички и гастрономски утицаји који су прожимали њену територију. Чињеница је да се највећи број манифестација било да су оне вјерске, гастрономске или умејтничке, одржава баш у Минхену и осталим градовима Баварске.

Минхен представља културни, административнији, индустријски и саобраћајни центар Баварске који привлачи велики број туриста. Град има повољан географски положај и одлично развијену друмску и жељезничку мрежу, а међународним аеродромом "Франц Јозеф Штраус" повезан је са остатком Европе и свијета. Град Минхен основан је 1158. године, а основао га је војвода Хенрик Лав.

Слика 1. Нова градска вијећница и Фрауенкирхе у Минхену
(Извор: <http://www.expansion.com>)

Данас је Минхен један од најразвијенијих европских градова, а дијели се на четири дијела: Стари град, дио око ријеке Изар, универзитетски дио и музејски дио. Централна тачка Минхена свакако да је Мариенплац, који је заправо главни трг који се налази у јужном дијелу Старог града а на самом тргу се налази Црква Светог Петра и Нова и Стара градска вијећница. Овај трг је одувјек био архитектонско и трговачко језгро града. Пјешачком зоном на тргу и ужој зони у току једног сати прође 18.000 туриста, а викендима и празницима овај број расте. Карлова капија или Нојхаузер, једини је остатак средњевјековних зидина некадашњег утврђења које се на западној страни Старог града. Највећа грађевина у готичком стилу у Јужној Њемачкој је Фауенкирхе и управо је ова црква најстарији и најпрепознатљивији симбол Минхена.

Читава Баварска је у свијету позната и по својим одличним пивима које се извози у преко 140 земаља. Оно је дио њихове културне традиције и још 1516. године донешен је закон Рајнбајцгебот (Reinheitsgebot) по коме једини састојци од којих пиво смије да се прави могу бити јечам, хмељ и вода. Фестивал пива Октобарфест најбољи је показатељ вјековне баварске традиције производње пива.

ИСТОРИЈАТ ОКТОБАРФЕСТА

Октобарфест је данас најпознатији и највећи фестивал пива на свијету који се одржава у Минхену. Настанак овог данас великог фестивала везује се за почетак XIX вијека, тачније 1810. годину. Један од чланова баварске националне гарде је тадашњем краљу Јозефу поднио захтјев да се у част вјенчања принца и принцезе одржи коњичка трка и да се то прослави. Славећи тако вјенчање принца Лудвига са принцезом Терезом фон Захсен – Хилдбургхаусен, становници Минхена су започели са традицијом која се задржала и до данас. Народ је славио њихово вјенчање пуних 16 дана. Годину дана касније доноси се сагласност да се трка и славље опет одрже, овог пута у организацији "Пољопривредне асоцијације Баварске", а фестивал и коњске трке биле су мјесто на коме су сељаци представљали своје производе и занате. Године 1813. Октоберфест је морао да се откаже први пут због ратова.

Слика 2. Стара разгледница Октобарфеста
(Извор: <https://www.freshdesignpedia.com>)

До 1819. године Октобарфест је био догађај који су приватно финансирали становници, све док тадашњи челници града Минхена нису одлучили да ствар узму у своје руке. Донесена је одлука да се од те године Октобарфест одржава редовно сваке године и то под руководством града Минхена. Фестивал је све више растао, сваке године је растао број штандова и долазило је све већи број посјетилаца. Половином XIX вијека због епидемије колере и ратова престало се са организовањем Октобарфеста, а од 1881.

године почиње поново са одржавањем. У наредним годинама Октоберфест је морао поново да се заустави због епидемије колере и ратова. Крајем XIX вијека Октобарфест се развио у фестивал каквог га данас познајемо. За прославу стогодишњице од одржавања првог Октобарфеста, 1910. године се служило око 12.000 хектолитара пива. Током Првог и Другог свјетског рата, као и у периоду велике инфлације у двадесетим и послератним годинама, Октоберфест је пропао и понекад је био замијењен мањим јесенским фестивалима. Једном од највећих трагедија сматра се и 26. септембар 1980. године, када је на главном улазу на Октоберфест експлодирала бомба која је усмртила 13 особа а ранила преко 200 посјетилаца. После Другог светског рата, традиција коњских трка, изузев 150. годишњице 1960. и 200. годишњице 2010. године, није настављена.

Деценијама се овај фестивал развијао и растао, а данас је један од најпознатијих у свијету, са препознатљивим брендом и свакако једна од туристичких атракција која привлачи туристе у Баварску.

Када би помињали саме зачетке производње пива на овим просторима, они сежу још у XI вијек, када су 1040. године свештеници манастира Свети Стефан добили дозволу од градског бискупа да праве пиће под именом пиво. Та пивара постоји и данас и представља најстарију пивару на свијету. Према подацима Европске Уније свака друга пивара у читавој ЕУ налази се у Баварској. Многе од тих имају вијековима дугу традицију. Неке од најпознатијих минхенских пивара су Левенброј (Löwenbräu), Хофброј (Hofbräu), Пауланерброј (Paulanerbräu), Аугустинерброј (Augustinerbräu), Шпатенброј (Spatenbräu) и Хакер – Пшорброј (Hacker – Pschorrbräu). Постоји и велики број малих пивара који у својим гостоницама или пабовима служе своје домаће пиво. Међу високо котираним из овог ранга су пиваре манастира Андекс (Klosterbrauerei Andechs), пиваре Велтенбург (Weltenburg) и Ирзе (Irsee) које настављају традицију манастирских пивара у Баварској. До XIX вијека једино пиво које се пило у Баварској је било слатко црно пиво Дункел (Dunkel). У XX вијеку ова врста је замијењена свијетлим лагер пивом Хелес (Helles) које је бистро и мање горко од црног. Познато је и сезонско пиво Октобарфестбир или Вајсенбир (Oktoberfestbier, Weisenbier) које се продаје на јесен, а производе га поводом Октобарфеста најпознатије минхенске пиваре. Популарна пива су још и Бок (Bock), чија је прозводња почела још 1589. године и Допелбок (Doppelbock) које произвођачи продају под именом Салватор и има јак и горак укус и 7% алкохола. Пиво је најбоље када се сервира хладно и то у количинама од 1 литре, пола литре и ријетко четврт литре. Најбољег је укуса када се служи из бурета. Баварски изум је служење пива из буренцета под притиском. У лјетњим данима, пије се Радлер (Radler),

Хелес пиво помешано са лимунадом. Пиво је дефинитивно баварско пиће број један које се још назива и „течна храна”. Пије се буквално свуда и у свако доба у читавој регији. Скоро сваки баварски град има свој интерни фестивал пива (www.epinions.com, DK Eyewitness Travel Guides). Јасно је да Баварци изузетно држе до своје традиције и успјешно је прилагођавају модерном времену. Кроз бројне манифестације, пиваре, ресторане националне кухиње врло вешто користе своје етнографске мотиве и карактеристике у комерцијалне и туристичке сврхе.

ОКТОБАРФЕСТ ДАНАС

Сваке године крајем септембра и почетком октобра одржава се највећи фестивал пива на свијету. Фестивалски "град" поставља се на такозваној "Терезиној ливади" и сваке године сам фестивал привлачи око шест милиона посјетилаца из свих крајева свијета. Фестивал почиње великом поворком вагона са пивом у организацији седам најпознатијих пивара, која је праћена традиционалном народном музиком Баварске. Када сат означи подне првог дана фестивала, градоначелник Минхена излази и са ритуалом пробијања бурета отвара Октобарфест.

Слика 3. Традиционално отварање бурета пива којим се означава почетак Октобарфеста
(Извор: <https://www.freshdesignpedia.com>)

Готово сваке следеће године обори се рекорд од претходне у литрама попијеног пива, поједених кобасица и роштиљског меса. За вријеме фестивала буде попијено око 750.000 бурића или око пет милиона литара пива. Како би фестивал привукао породице и старије госте 2005. године донесен је закон који дозвољава пуштање гласне музике тек након 18:00 часова, за разлику од претходних година када је музика била пуштена током читавог дана. Традиционално, за вријеме трајања фестивала посјетиоци најчешће уживају у испробавању различитих врста кобасица, штрудли, переча и бројих других специјалитета. Поред хране, пића и плеса, посјетиоци могу уживати у шареним парадама, вашарима и традиционалним баварским ношњама.

С обзиром на број посјетилаца које овај фестивал привлачи, смјештај и превоз мора се резервисати мјесецима унапријед, јер је град попуњен до последњег кревета за вријеме одржавања фестивала.

Оно што је свакако веома интересно је чињеница да се већина посјетилаца труди обући у традиционалне баварске ношње које су постале један од заштитних знакова Октобарфеста. Највећи шатор који је постављен за вријеме трајања Октобарфеста може да прими 10.000 људи, док су они мањи намијењени породицама, а од њих најмањи шатор прима свега 98 људи. Пјесма коју ћете сигурно чути на фестивалу је "Ein Prosit der Gemütlichkeit" што у преводу значи "живјели за добра вјремена". Цијена пива по литру креће се око 10 EUR. За неколицину посјетилаца који не воле пиво постоје и штандови са одабраним винима из Њемачке. Постоје чак и шатори за такозване пивске лешеве, како би они који су претерали са пићем могли да дођу себи од пијанства.

Слика 4. Традиционална храна и пиће на Октобарфесту
(Извор: <https://preetamjena.wordpress.com/2014/09/17/oktoberfest-in-chennai/>)

Нешто без чега се Октобарфест не може замислити јесу и традиционалне пивске кригле које су такође један од симбола Октобарфеста. Најпознатије су ручно рађене камене кригле које се пеку у цигленим пећима и које се накнадно украшавају. На Октобарфесту има око 200 вашарских атракција, међу којима је 80-ак разних врста „вожњи“. Овде су заступљене и многе породице које држе вашаре још од почетка XX вијека. Има свега – од старих атракција које изазивају носталгију, до најмодернијих чуда

које изазивају – вртоглавицу. Неке од традиционалних атракција јесу Џиновски точак који се на Октобарфесту први пут појавио 1880. године – био је висок 12 метара. Од 1979. стална атракција на овом вашару је Виленборгов точак који путнике у конзолама кружном путањом подиже до висине од 48 метара. То је свакако најупадљивија атракција која се види још издалека, а посејтиоцима пружа могућност да уживају у погледу на Терезину ливаду из птичје перспективе. Постоји и много модерних атракција, као што је ролеркостер „Олимпијске игре“, највећи путујући тобоган на свијету, у коме возић прави чак пет лупинга (олимпијски кругови), а ту су и све друге стандардне атракције какве се могу видјети на великим свјетским вашарима.

ЦИЈЕНЕ И СТАТИСТИКА

Октобарфест, као и сваки други велики догађај захтијева пажљиву организацију и дуго и до детаља вршено планирање. Чињеница је да је град свјестан прилива туриста за вријеме одржавања фестивала па су цијене у том периоду мало скупље од просјечних, али опет веома прихватљиве у односу на многе европске градове. Хостели су туристима доступни и по цијени од 50 EUR за ноћ уколико се резервише на вријеме. Једна од најбољих опција прем мишљењу многих јесте и резервација смјештаја путем AirBNB-а, гдје се цијене крећу од 50 до 150 EUR за ноћ, све у зависности од времена резервације. Цијене хотеле су разумљиво највише, а за ноћ цијене се крећу од 200 до 500 EUR. Минхен има одличан метро, па је повезаност свих дијелова града веома добра, и по цијени од око 3 EUR метроом се лако и брзо стиже са једног дијела града у други.

Улаз на овај фестивал се не наплаћује, тако да било ко ко жели може ући у шаторе. Оно од чега организатори зарађују јесте изнајмљивање шаторског простора а власници штандова зарађују кроз продају пива и хране.

Када говоримо о бројкама, на 420.000 метара квадратних (103,78ha) налази се 14 великих и 20 малих шатора. За вријеме трајања фестивала попије се близу 7 милиона литара пива. Фестивал потроши 2,3 милиона kWh и произведе се 1.000 тона отпада.

Највећи фестивал пива је већ добро познат свјетски бренд који не захтијева посебну промоцију. На званичном сајту Октобарфеста заинтересовани могу пронаћи све потребне информације, а Туристичка организација Минхена учествује у његовој промоцији.

За вријеме трајања фестивала се не ангажују волонтери, али сви који су заинтересовани могу да се пријаве за посао и своје биографије могу послати на званичан сајт једне од агенција за запошљавање. Слична је процедура и за све заинтересоване који желе да закупе шаторски простор и да имају свој штанд, који желе да наступају или да учествују у паради.

АНАЛИЗА ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАТАКА, МОГУЋНОСТИ И ПРИЈЕТЊИ (SWOT АНАЛИЗА) ОКТОБАРФЕСТА

За сваку туристичку дестинацију која жели да има јасну слику о свим својим slabим и јаким странама, SWOT анализа је најпоузданија метода за то. Она би требало да се врши прије него што се на неком простору организовано почне развијати туризам, међутим то у пракси често није случај. У овом случају, SWOT анализа се врши како би се препознате све позитивен и негативне страге организовања највећег фестивала пива на свијету Октобарфеста.

Табела 1. Анализа предности, недостатака, могућности и пријетњи Октобарфеста

Предности	Недостаци
<ul style="list-style-type: none"> ➤ свјетски познат бренд ➤ зарада града Минхена ➤ промоција баварске културе ➤ очување традиције и обичаја ➤ јачање економије и привреде ➤ привлачење великог броја туриста ➤ превазилажење културолошких разлика 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ достигнут максимални капацитет посјећености ➤ негативна перцепција неких посјетилаца ➤ стварање велике количине отпада ➤ превелике гужве у граду за вријеме одржавања фестивала
Могућности	Пријетње
<ul style="list-style-type: none"> ➤ могућност проширења простора одржавања што би довело до раста броја штандова и понуде ➤ интегрисање историје и културе ➤ укључивање локалног становништва 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ могућност конфликта на релацији локално становништво-туристи ➤ искривљена слика бренда Октоберфест на међународном нивоу

Анализу извршила Сања Секулић

Већ је речено да је Октоберфест већ препознатљив бренд у читавом свијету, а није риједак случај да градови широм свијета организују сличне догађаје под истим називом и чак и као такве привлаче посјетиоце. Као и свака манифестација, фестивал доноси велику зараду граду који за вријеме трајања феста посјети преко 6 милиона туриста. Велики прилив новца свакако да јача локалну економију, али при томе доприноси и промоцији и очувању баварске традиције и културе. Туристи различитих платежних могућности, из различитих средина и култура долазе у Минхен гдје се мијеша модерно са традиционалним а на овај начин се превазилазе и бројне културолошке разлике.

Са друге стране, огроман број посјетилаца доводи до ситуације презасићења, тачније до достизања максималне попуњености свих расположивих капацитета.

Превелике гужве одражавају се и на саобраћај али и пјешачке зоне, на шта се често дио локалног становништва жали. Велика концентрација људи на једном мјесту доприноси стварању огромне количине отпада, који уколико се не одлаже по прописима може значајно да загади животну средину.

Уколико број заинтересованих посјетилаца настави са растом, град Минхен ће морати да пронађе другу локацију за "Фестивалски град", како би понуда успјела одговорити тражњи.

ЗАКЉУЧАК

За све љубитеље пива, држења, музике и плеса Октобарфест је свакако фестивал број један, који ће сваком посјетиоцу приуштити незаборавно искуство. Љубазни

баварци никога неће оставити равнодушним и мало је оних који једном дођу а не пожеље да се опет врате. Октобарфест је лоциран у самом срцу Минхена, а туристи који га посјете могу да уживају не само у чарима фестивала него и у чарима града домаћина. Уз организоване туре или приватне обиласке града, туристи имају безброј атракција које могу посјетити и свој боравак у главном граду Баварске учинити посебним.

Преко двјесто година дуга традиција гарант је за квалитет понуде и услуге фестивала. Иако статистички подаци показују да око 70% посјетилаца чине становници Баварске и остатка Њемачке, из године у годину број страних посјетилаца константно расте. Расту броја туриста доприноси добар географски положај, добра туристичка инфраструктура, смјештајни капацитети и богатство туристичке понуде. Иако је у својој дугој традицији био отказан 24 пута због ратова и епидемија, фестивал је успио увијек да се одржи и сваке године се руше рекорди претходне. Иако у почетку Октобарфест није подразумијевао пиво то се временом промијенило и данас је пиво најбитнија ставка овог фестивала због које милиони посјетилаца бораве у многобројним шаторима који се постављају на такозваним Терезиним пољима.

Политика фестивала се временом мијења, а у последњих десетак година потенцира се на томе да се фестивал прилагоди породицама са дјецом и да на тај начин фестивал буде отворен за посјетиоце свих узраста. Као резултат тога јесу донесена правила пуштања музике која се тичу периода дана и јачине децибела и управо је то показатељ интересовања града да Октобарфест заиста буде мјесто у коме ће свако пронаћи нешто за себе.

Уз звуке традиционалног баварског мелоса, традиционалне ношње, баварске перце и кобасице и уз незаобилазно пиво, Октобарфест је био и остаће највећи фестивал пива на свијету који у будућности има тенденције раста.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ ПОДАТАКА

1. Брајовић, Б. (2008), *Гастрономска понуда у туризму Баварске*, дипломски рад, Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Нови Сад.

2. Лазаревић, А. (2003), *Туризам баварске*, дипломски рад, Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Нови Сад.
3. Петровић, М. (2010), *Туристичка регионализација Баварске*, мастер рад, Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Нови Сад.
4. www.passion-of-bavaria.com
5. <https://www.oktoberfest.de/de/>
6. <https://www.oktoberfest.net/history-oktoberfest/>
7. www.epinions.com
8. <https://happytowander.com/oktoberfest-costs/>